

Szerkesztői iroda:

N.-Enyeden, várszög-uteza
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:

POLLÁK MÓR KÖNYVNYOMDÁJA.
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél 2 „
Negyed 1 „

HIRDETMÉNYEK DÍJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

HETI SZEMLE.

A múlt hét, melyet az ünnepek hetének nevezhetünk, kiválóbb eseményt keveset mutatott fel. Az országháza és az országos bizottságok szüneteltek. Sőt ugylátszik, hogy az élet nagy ünnepe megült az egész keresztény világgal együtt az államok diplomáciái is, mert kiválóbb fontosági hír a külföldről sem érkezett.

És mégis történt az ünnepek folyama alatt hazánkban valami olyan esemény, melyet nagy-szerűnek, lélekemelőnek méltán nevezhetünk. A magyarországi hazafias németeknek a berlini „Schulverein” jogtalan, toladó beavatkozása elleni tüntetése tetőpontját az ünnepek folyama alatt érte el. Valóban az a lelkesedés, melylyel német ajku honpolgáraink az ország csaknem minden részében oly egyhangulag adnak kifejezést a „Schulverein” méltatlan, még a legesekélyebb jogos alapot is nélkülöző beavatkozása feletti megbotrankozásuknak és nyilvánítják magukat magyar hazánk olyan polgárainak, kik szívvel lélekkel magyarok, velünk együtt akarnak élni, vagy ha kellend meghalni is; — ez lélekemelő jelenet, ez esemény Magyarországon megmérhetlen fontossága, örvendetes esemény. Német ajku honpolgáraink ezen eljárásuk által a feltámadás ünnepeit egyszersmind a testvér magyar nemzeteti még szorosabb egyesülés magasztos ünnepévé is tevék.

Április 12-én Budapesten miniszter-tanács tartott, melyben a folyó ügyek mellett a közelebről összeülnendő delegációk elébe kerülendő ügyek is megbeszélés tárgyát képezték. Ugyanaz nap Tisza Kálmán miniszterelnök és gr. Szapáry pénzügyminiszter Bécsbe utaztak, hol ő felsége elnöklete alatt közös miniszteri tanácskozások folynak. Ezen tanácskozások tárgya delegációk elébe viendő kérdések előkészítése. — Azon összeget, melyet a közös hadügyminiszter a Dalmáciában és Hercegovinában készitendő utak, erődítmények költségei fedezésére és a hadjárat befejezésére a delegációktól kérni fog, 20—30 millióra teszik a lapok. Annak is hire jár, hogy a magyar delegációban sürgettetni fog, miszerint elvégre mondassék ki véglegesen, hogy az oкупált tartomá-

nyok hová tartoznak: hozzánk-e vagy a birodalom másik feléhez?

Az általános vámtarifáról hozott és szentesített törvény már június 1-én életbe fog lépni, a petroleum megadóztatására vonatkozó azonban csak szeptember 1-én lép életbe.

Monarchiánk követeül Bukurestbe Mayer Ernő báró lett kinevezve.

Dalmáciából jött hivatalos jelentés szerint a krivosjei fölkelés utolsó menhelyéből is kiszorított. Ugyanis Vinterhalder tábornok csapatai az eddig megközelíthetlenné tartott Biela Gerát folyó hó 3-án és 4-én 48 órai harc után megmászák, rohammal bevették és az ellenséget szétverték. Egy része montenegrói területre menekült. Csapataink kezébe jelentékeny számú fegyver került, közöttük nők is, kik férjeik mellett fegyverrel küzdöttek csapataink ellen. A Biela Gerán egy nagy barlang fedeztetett fel három ki-járáttal, mely barlangot a fölkelés fegyver- és élelemraktárul használt. — Ezen újabb siker folytán dél Dalmáciában a fölkelés végleg elnyomatottnak tekinthető s az ujonczozás — mi miatt a fölkelés kitört — még e hó folytán végre fog hajtani, már tudniillik, ha lesz ki a sorozásra előálljon, mert a Dalmáciából és Hercegovinából jövő értesítések szerint a fölkelés területén levő falvak legnagyobb részben el vannak pusztulva s a nép-ség részben elpusztult, részben montenegrói területre menekült s részben otthon nélkül barangol a sziklák között és éhséggel küzd.

A Krivosjiában kivivott ezen újabb eredmény lesújtó hatással van a hercegovinai fölkelés maradványára nézve is annyira, hogy a fölkelés általán most már ott is levertnek tekinthető, sőt hire jár, hogy egyes csapatrészek legközelebről odahagyják Dalmáciát és visszatérnek családi tűzhelyükhez. — Csapataink és a kőbor fölkelő csapatok között apróbb esatározások e hó 6. és 7-ikén is fordultak elő.

A külföld hirei a következőkben foglalhatók össze: III. Sándor ezár Goresakoffot, Oroszország agg kancellárját, folyó hó 3-ikáról kelt

ezári kéziratával hivatalos állásától feloldozta és helyét Giers eddigi államtitkár foglalja el. — Az öreg Goresakoff erős ellenfele volt a vaskanczellárnak, engesztelhetetlen ellensége monarchiáknak s külügyéri állásától most már, hogy hivatalosan is elmozdított, mert tényleg a külügyéri teendőket ugvis huzamosb idő óta Giers és Ignatief államtitkárok vitték; és hogy helyét Giers és nem a panszláv párt feje Ignatief foglalja el, ezen körülményben a ezári kormánynak a német állam és monarchiánkhoz való közeledésének egy újabb jelet lehet fölsímerüni.

A ezár koronázási ünnepélyére, mely szept. hóban fog Moszkvában véghez menni, ugylátszik nem csak a hivatalos Oroszország teszi meg a kellő előkészületeket, hanem a maga módja szerint készül arra a nihilismus is. A vasutakat aknázza alá mindenfelé. — Közelebről fedeztek fel egy ilyen aknát a moszkvaitól a negyedik vasuti állomáson. Ezen akna az állomás pincejéből indult ki és a vonat megállási helyéig nyult. E miatt mintegy 80 ember fogatott el.

Az Oroszország elleni aknák kiszítésében ugylátszik nem csak benn a nihilismus, hanem kívülről a német külügyér, Bismarck is fáradszhatatlan. Ugyanis erősen tartja magát a hír, hogy Németország szerződésre lépett Svédországgal, melynek értelmében ez utolsó állam kötelezte magát egy Német- és Oroszország között keletkezendő háboru esetén csapataival Finnországot megszállani.

A török kormány a balkán szorosok közelében csapat összevonásokat eszközölt, mi miatt Németország és az orsztrák-magyar állam részéről felszólamlás fog tétetni Konstantinápolyban. Nézvett államok ugvanis ezen csapat összevonásokban olyan eshetőséget látnak, melyből európai bonyadalmak is kifejlődhetnek. Más versió szerint ezen felszólalás nem fog megtörténni.

A porta és Franciaország közötti viszonyok a tunisi kérdés miatt hova-tovább mind feszültebbekké válnak. Franciaország ugvanis azzal vádolja a szultán kormányát, hogy ez nem akadályozza meg, miszerint a tripolisi határon a törökök által a semlegességi szerződés ellen vétségek minduntalan ne követessenek el. E miatt a fran-

TÁRCZA.

Halottaim.

Pacsirta dal zeng a levegőben
Réten, mezőn: mindenütt tavasz,
Vig madárdal zöldelő erdőben —
Oh, mi' rosszul esik nekem az.
Volt idő, haj! egyszer, réges-régen,
Mikor én is láttam álmokat —
Mikor én is imádtam a dalt és
Szerettem a szép virágokat.

Egyszer, ékkor, — fűbe heveredve
Szívtam a virágok illatát,
Éreztem, hogy keblemet az illat
Oly édesen miként hatja át.
Néztem őket, esendesen figyelve,
Hogy megértsem susogásokat —
Egykor én is imádtam a dalt és
Szerettem a szép virágokat.

És nem egyszer elfogott az álom,
A mint néztem őket esendesen;
Néha, olykor még mostan is hallom
Mint susogtak lány szerelmesen;
Néha, olykor még mostan is hallom
Csalogató lány danájokat —
Egykor én is imádtam a dalt és
Szerettem a szép virágokat.

Mit susogtak? . . . életet, szerelmet
Túlvilági szellem hangokon;
Azt susogták, hogy a szenvedélyek
Felett nem volt, nem lesz hatalom.
— Szerelemről susogott az ének,
Szerelemről: gyönyör álmokat . . .
Egykor én is imádtam a dalt és
Szerettem az én virágomat.

Hallgat a dal, régen eltemetve.
Oly rég hogy már nem is dalolok, —
Gyászdalra, haj! kinek volna kedve —
S én mást nem, csak ilyet dallhatok.
Ezt dalolom hogyha zord időben
Látogatom meg halottaimat —
Egykor én is szerettem a dalt és
Imádtam az én virágomat.

Ha vihar zúg s villámok cikáznak
Künn bolygok a hantok közepett,
S dalolok az ég zivatarának
Viharverte hangon éneket.
Ah!! szeretném temetői rémek
Hogy magukkal elragadjanak! . . .
Egykor . . . én is imádtam a dalt és
Úgy szerettem szög virágomat.

Úgy fáj e szív, napok, hetek óta,
Olyan szegény vagyok, oly szegény —
Istentől, ki a büntetést rójja
Ily haragot nem érdelek én.
Vagy tán' azért sújt le így az Isten,
Mert utálok ifjúságomat?

Mert gyűlölöm a dalt és mesziről
Elkerülöm a virágokat?

Dalom is volt, virágom is egyszer,
De már régen elhervadtanak.
Az egyiket a földbe temettem,
A másiktól? . . . szívem megszakadt.
Barátaim, jöjjetek el velem,
Látogassuk a sirhalmokat —
És kaczagjunk! . . . hisz már eltemettem
Dalaimat s szép virágomat.

Kolozsvár. **Abonyi Cs. Árpád.**

A SÖTÉT VILÁGRÉSZEN ÁT. *)

Stanley utazása Közép-Afrikában.

IRTA: ROHLFS GERHARD.

Az egész művelt világ, különösen azon része, mely előszeretettel ápolja a földrajzi tudományokat, feszülten várta Stanley H. M. művét, melyben összefüggően írja majd le nagy útját és fölfedezéseit. Most már öt éve mult, hogy hírneves utazónk utja véghezjához ért és bár az idő óta számtalan könyv ismertette, számos tőrkepette szemléltethetővé kutatása eredményeit, ennek teljes fogalmával csak akkor birunk, ha Stanley saját művét olvassuk át, melynek magyar fordítása az imént indult meg.

* Most, midőn a világhírű Stanley Közép-Afrikai utazása elvégre magyar nyelven is megjelenik — érdekesnek tartjuk a nagy-hírű földrajzi tudós és Afrika-utazó Rohlf's Gerhard czikke által Stanley könyvét és vívmányait olvasóinkkal megismertetni. Alig van tudós, ki hivatottabb lenne Stanley működését megbírálni, ki tapasztalás útján maga is annyira ismerheti az afrikai kutatás rendkívüli nehézségeit — mint Rohlf's, ki maga is éveken át járta be az Afrikai ismeretlen világot. Stanley könyve majdnem valamennyi művelt nemzet nyelvére le van már fordítva. A most megindult magyar kiadás képek tekintetében az angol és német kiadásoknál gazdagabb, mindamellett felével olcsóbb árú lesz. A magyar kiadást Révai Testvérek könyvkiadóhivatala (Budapest IV. Koronaherceg-utca 2. sz.) adja ki füzetekben; egy-egy füzet ára 30 kr.

ezia köztársaság azzal fenyegetőzik, miszerint a tripolisi határon csapatokat fog összehívni, melyek esetleg Tripolist is megszállják. Ezen francia részről jövő fenyegetésekre a porta azzal felel, hogy a Tripolisban levő csapatait főleg 30,000 főre.

A spanyol zavargások, melyet Francia- és Spanyolország között közelebbről megkötött kereskedelmi szerződés miatt keletkeztek s komoly alakot kezdettek magokra ölteni, főleg Barcelonában szűnő félben vannak. Az ország különböző részeiben levő ipar- és kereskedelmi kamarák bizalmi nyilatkozatokat küldenek a miniszteriumnak. — Ezzel szemben azt is jelintik, hogy a forrongás helyen-helyen még mindig tart s a hadsereg hangulata a kormányra nézve megbízhatlan.

Az angol kormány az irországi földlaga nagy-irü vezértagját Parnell szabadon bocsátotta, mi mindenfelé, de különösen Angliában és Irlandban nagy feltűnést keltett. Sokan ezen körülményből azt következtetik, hogy az angol kormány szeretne kibékülni a ligával és ennek útját egyengetni a Parnell szabadon bocsátásával.

A vízszabályozásról.

Lapunk tere nem engedi, hogy figyelemmel kísérhessük a magyarországi vízszabályozás ügyét is, bár elismerjük, hogy ez igen fontos nemzetgazdasági kérdés. Időközönként azonban a kérdés is kell hogy térjen elő, mert napirenden van mindig és sajnos, de napirenden lesz talán még igen sokáig. Az utolsó tíz év alatt, tehát, mióta a különböző vízszabályozó társulatok és maga a kormány is legnagyobb, bár improductív tevékenységet fejt ki, az árvízi katasztrófák száma intenzíven növekedtek. Ez utolsó tíz év alatt sok ezer hektár kitért szántóföld veszett el és östermelésünk, különösen gabna-termelésünk és marhatenyésztésünk óriási károkat szenvedtek. Természetesnek kell tehát találnunk, hogy a kút-földi konkurrenzia egészen fejünk fölé nőtt és mezőgazdánk már maig kétségbeesett küzdelmet folytatnak a letéért, vagy kivándorolnak, kik lemondtak már minden reményről.

Senki sem állíthatja, hogy különösen az utolsó években nem történt volna sok vízszabályozásunk érdekében, de talán az a baj, hogy nagyon is sok történt és kevés olyan a mi észszerű. A lakus is beláthatja, hogy az eddigi vízszabályozási rendszer soha, de sohasem fog ezelőhöz vezetni, mert nincs folyamunk, melynél a szokásban lévő gátépítések hosszabb ideig fennállottak volna. Tapasztalatból tudjuk, hogy a gátakat évről-évre emelni és erősíteni kell és még sem nyújtanak védelmet árvízveszély ellen. Ott van pl. Szeged, mely 179-ben elpusztult. A következő évben emelték és erősítették a gátakat, de a vízállás sokkal magasabb volt már, mint 1879-ben, úgy hogy csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel lehetett megakadályozni egy újabb pusztulást. De talán a legkétségbeesettebb erőmegfeszítés sem menthette volna meg Szegedet és az Alföld többi városait, ha a legnagyobb vízállás alkalmával, véletlenül nincs szélesed.

Ezek tények, melyek az eddigi rendszert aljában elítélik és végre itt az ideje, hogy ezzel szakítsunk, ha csak nem akarunk törvény magassága gátakat építeni. Egyedüli mentőeszköz: a mélyítés, de az intéző körökben, ha ezt belátják is, ennek mesterséges elősegítéséről mit sem akarnak tudni, hanem rábizzák azt magára a folyamra.

Dél-Afrika hydrographiája épen Stanley utazása folytán nagyon fontos átalakulásokon ment át.

Portugal felfedezésekre támaszkodva, igen valószínű, hogy az elmúlt századok emberei pontosabban ismerték Dél-Afrikát és a Congo irányát, mint mi például öt évvel ezelőtt is, mindamellett ez távolról sem csökkenti Stanley érdemeit. Dícsőségét még azon körülmény sem csorbítja, hogy pénzzel és eszközökkel korlátlanul rendelkezhetett. Mert habár utolsó expedíciója csakugyan majdnem ötszáz ezer márkába került, mindamellett voltak napjai, midőn ő ép úgy, mint egész kísérete az éhséggel küzdött. Ebből kiviláglik, hogy az ismeretlen világtájakon pénzért sok mindent lehet ugyan kapni, de mindent meg sem.

James M. Rowland — utazónk valódi neve ez — Szent Asaphban, Wales tartomány Flint grófságának egyik kis városkájában, 1840-ben született. Születése napját nem tudjuk. E tekintetben számtalan honfitársasorsát osztja, mert Nagy-Britanniában csak pár év óta vezeték hivatalosan az anyakönyvet. James Rowland épen korán veszté el szülőit és három éves korában a szent-asaphi árvák és szegények házába került. Tanító akart lenni, de lehet, hogy az ir tenger közelsége, a nagy kikötők látása erősen befolyt Rowland kedélyére, — vagy pedig valami benső ösztönnek engedett, — úgy, hogy 13 éves korában búcsút mond szülővárosának, Liverpoolban hajóra száll és mint matróz teszi meg a new orleansi utat. E városba érve, alkalmazást nyert egy Stanley nevű kereskedőnél, ki anynyira megszerette az ifjú Rowlandot, hogy gyermekének fogadta és halála után örökösévé tette. Innen kezdve Rowland hálából fölvetette jöltévője nevét. Midőn az északi és déli államok között kitört a háború, Stanley a szövetségesek szolgálatába állott; elfogatván, az ellentábor hadi tengerészetehez szegődött és itt ensign-né (altiszt) lett; legutóbb a Ticonderoja hajón szolgált. A béke beálltával 1865-ben Törökországot és Kis-Ázsiát betakarta és akkor először lépett föl mint levelező.

Sokszor ráfogták, hogy hálátlan, kegyetlen és durva ember volt. Megezfolta egyetlen tetteivel. Mihelyt Európába ért, első útja Szent-Asaphba vitte. Itt az árvaház gyermekeinek nagy ünnepet rendezett és az intézet elöljáróival és tanítóival szemben a legnagyobb hálát tanúsította. E jellemvonása egyébként veres fonalként húzódik

A kormány bizik rendszerében és mert föle a jókárát sohasem tagadjuk meg, véleményünk egyszerű nyilatkozata után meghajlunk és azt mondjuk, talán mégis sikerül a kormány rendszerével is elejét venni a sok viznek. A mostani rendszernek tulajdonképen ez a folytonos viz alatt álló területek ármentesítése. Föltéve, hogy ez sikerülne, ki kell jelentenünk, hogy ezzel a vízi kérdés még nem lesz megoldva. Minden fél rendszeres baj, de e kérdésben inkább, mint másban. Csak ha a vízöntözést is teljesen birni fogjuk ott, hol erre szükség van, csak akkor lesz e kérdés teljesen megoldva. Ettől az időtől kezdve nyerhet új lendületet mezőgazdaságunk és szembe szállhat minden konkurrenzával. A ketős cél eléréséhez tehát szükséges: 1. A folyamágak általános mélyítése eredeti niveaujukig és 2. megfelelő csatorna hálózat építése.

Az első: a folyamágak mélyítése, baggerozás által eszközölhető, mi alig fog többé kerülni, mint a hosszú védgátok építése és örökös javítása. A technika ma már kitűnő gözbaggerozási gépekkel rendelkezik, melyek bámulatra méltó szolgálatokat tehetnek. Ha az előkészületek már megtették volna, ez idén a rendkívül alacsony víz-állás mellett a munkálatokat már sikeresen meg lehetne kezdeni.

Ami a másik tényezőt: a megfelelő csatornahálózat vízöntözési és hajózási ezelőből illeti, erről már oly sokat és kimerítően írtak, hogy egy hírlap szűk keretében néhány megjegyzéssel is beérhetjük. Hogy kiterjesztett csatornahálózat és messze elágazó vízöntözés által termelésünk rendkívül dimenziókat öltene, az már bebizonyult Türr tábornok számos bel- és külföldi felolvasásaiból, melyek ezt a Ferencz-csatornánál alkalmazott öntözés tényleg konstataáltak. De ha ettől, valamint a hajózási csatornákból eredő előnyöktől eltekintünk is, rá mutatunk még a csatornák egy harmadik feladatára is, melyre a folyamcsabályozási rendszer reformjánál fősúlyt lehet fektetni. Azon ténnyel szemben, hogy a nagy erdőirtások folytán a hóvizek, felhőszakadások és tartós eszések lefolyása sokkal rohamosabb, mintsem hogy a folyamágak a roppant víztömeget felvehetnék, az építendő csatornáknak csak azon feladatuk lenne, hogy a víztömeget feloszassák és veszélytelenül levezessék. Ez által az országra nézve az a nagy előny támad, hogy a vízföldes-átok helyett áldással válik, t. i. hogy a víz odavezethető, hol reá szükség van, a helyett, hogy a kötelekiből kiszabadult elemekre bízva, oda törjön, hol csak veszélyt okozhat.

Reméljük, hogy ezt az aerat még meg fogjuk érni. „M. P.”

Tűzoltó főparancsnoki jelentés.

(Vége.)

II. Tényleges működés.

A lefolyt 1881-ik évben tartott egy rendes közgyűlés és 16 parancsnoksági ülés, melyeken az együlethez érkezett összes beadványok kellő elintéztést nyertek.

Tartott továbbá néhány rend- és menetzgyakorlat, valamint szer- és tömlő-oktatás, használatba hozatván ugyanezeket mindkét szivattyú is. Azonban mászgyakorlatok nem voltak tarthatók azon oknál fogva, mert erre alkalmas mászoházal nem rendelkezünk, az ígért mászoház kiépítését pedig a város áldozatkész előjárósága a város közönségét utóbbi időben igénybevetett nagymérvű építkezések miatt fel nem állíthatta. — E tekintetben azonban a t. közgyűlés van hivatta arra, hogy a nélkülözhetetlenné vált mászoház kiépítése felett behatóság tanácskozzék s annak mielőbbi felállítására módot találjon. Teljesítette ezeken kívül az egylet 1881. május 1-től

keresztül Stanley egész életén, mint a hogy mostani nevét is csak hálából vette fel.

Nyilvános szereplése 1868-ban kezdődik és habár Európában még akkor nem igen ismerték, az egyesült államokban már is feltűnt a „New-York-Herald” hasábjain közölt tudósításaival, melyekben Abissiniáról és a Theodor császár elleni angol hadjáratról adott leírásokat. James Grodon Bennett, eme nagy amerikai lap tulajdonosa ugyanis Stanleyt küldötte el, hogy mint levelező és hadi tudósító az angol hadsereget Madalába kísérje. Kötelessége volt naponként kimerítő távirati tudósítást küldeni New-Yorkba, a mit könnyen megtehetett, a menyében a brit hadsereg előnyomulásaiban mindenütt fölállította a táviró állomásokat. Ez alkalmából mondják — e si nonvero, ében trovato, — hogy Stanley két hét alatt megunta, hogy minduntalan ugyanazt sürgönyözzön: „a hadseregről semmi újság”, hanem egy napon beállít a táviró hivatalba, előáll egy távirattal, melyben valami ütközetről beszél, részletesen felsorolja a megsebesült és elesett angol katonák számát és az abissiniák menyenyiségét, kik angol fogságba jutottak. A táviró tiszt persze nem akarta e sürgönyt továbbítani, a hozzá intézett kérdésekre nyiltan és őszintén azt felelte, hogy ő másképp ugyis demantálta volna e hírt; de szükségesnek tartotta, hogy legalább egyszer hozzon valami feltűnő hírt, ha mindjárt önmagát kell is meghazudtolnia, mert lehetetlen new-yorki olvasóit folyton csak azzal elégteleni ki, hogy „semmi újság”. Nem igen hiszszük, hogy Napier megengedte volna a távirat elküldését. De a „Herald” akkori tudósításaai mindenesetre igen érdekesek lehetnek, mert Stanley csakhamar azzal bizott meg, hogy a suez csatorna megnyitására menjen és általában az idő óta Bennett szolgálatát nem hagyta el.

Igen jellemző az is, hogy Bennett és Stanley mint teremtetők meg a Livingstone felkeresésére indult expedíciót. — Igen jól emlékszünk meg arra, hogy 1870-ben mily aggodalommal várta nem csak Európa, de az egész művelt világ a Livingstone sorsát illető híreket. Le is mondtak már a reményről, hogy őt valaha feltalálhassák. Az angol expedíció nem érte el ezelőt. Ekkor ébredt Bennettben a gondolat, hogy Stanleyt fogja kiküldeni. Stanley akkoriban a „Herald” madridi levelezője

november hó végéig az éjjeli őrszolgálatot, s ezen idő alatt 112 éjjeli őrséget tartott, valamint eszközölte 24 előadásra a színházi őrséget is.

A lefolyt évben megkímélte a gondviselés városunkat a tűz elem romboló hatásától s így azon szerencsés helyzetben valánk, hogy tüzesetnél testületileg tevékenységet kifejtetni szükség nem vala.

Az egész év folyamán csak február téli hónapban fordult elő a Bethlen-főtanodában egy kémény gyulás, annak új collegium nevű emeleti részén, azonban ez minden utóbaj nélkül folyt le; egyeletünk az ugyanekkor dühöngött szélvész miatt szerelvényeivel kivonult és a városban a fenyegetett kántori lak udvarán foglalt állást és hatott közre a veszély megakadályozására.

Az egyleti zenekar az egész évben csaknem teljesen tevényt folytatott, mert karnyaga nem volt, most azonban a városi előjáróság becses közreműködése folytán sikerült karnyagot alkalmazni, és így biztos kilátás lehet arra, hogy e város kiváló kineve újabb lendületet nyerend s a hozzá kötött remény és várakozásnak megfelelően. Minthogy pedig a zenekar állandó fenntartása új erők felvételét és képzését igényli, bátor vagyok az egylet vállalkozó tagjait az egyleti zenekarba belépésre tisztelettel felhívni.

III. Vagyon állás.

Egyeletünk vagyona leltár szerint szertáron tartott tűzoltó eszközök és egyéb tárgyakban — ide érve az egyleti tagoknál levő testi felszerelvényeket is — összesen 4895 frt 24 kr pénztérték; egyebiránt e részben tüzetes felvilágosítást a tárgysorozatban bevett szertár vizsgálatról jelentés nyujtand.

Pénztárközlésint a pénztári számadások szerint 1881. december 31-én tett:

1. Közpénztárban 655 frt 99 kr.
2. Segélyalap pénztárban: a) Benda János hagyatékánál levő kölcsöntöke s ennek 8-% évi kamataiban 232 frt 30 kr; b) a 10 kros havi részvény-díjakban 30 frt 20 kr.

Nem hagyhatom ezek után említés nélkül azt sem, hogy a lefolyt év folyamán egyeletünk pénztárát építész Horváth Gyula ur 100 frttal, ezen kerület országgyűlési képviselője dr. Dárday Sándor ur pedig 50 o. e. forinttal voltak szivesek gyarapítani, mely nemes keblű adományaikért parancsnokságunk annak idején nyilvánosan köszönetet mondani el nem mulasztotta ugyan, de helyén látván azt is, hogy a t. közgyűlés ezzen adományok iránt köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezze.

Ennyi mind az, mit egyeletünk múlt évi állapotáról jelen évi jelentés során a t. közgyűlésnek tudomására hozni kötelességemnek tarthattam, s ezzel jelentésemet azon őszinte óhajattal zárom be, hogy e nemes város összes lakóit óvja a gondviselés minden rosztól, adjon azoknak minel több előnyt, engedjen egyeletünk tényleges működésére minel kevesebb alkalmat, e város tevékeny ügybuzgó előjáróságát és képviselő testületét pedig összes honfitársaikkal együtt sokáig éltesse!

Nagy-Ényed, 1882. márczius 19-én.

O. Veress Gábor,
főparancsnok.

Ünnepély Maros-Ujvárt.

Husvét első napja ünnep volt a nevezetes bányász-közönségre nézve minden tekintetben. Nem csak a feltámasztás magasatos emléke lett méltóan megünnepelve, hanem örömmel és szeretettel vett részt mindenki egy polgári ünnepélyben is, mely Juchó Ferencz m. kir. bányatanácsos és sóbánya-nagynak, Maros-Ujvár új elete

volt, Bennett pedig Párisban lakott. Ez táviratot menesztett reporteréhez, hogy az esetben, ha Livingstone föl-lelhetőnek tartja, azonnal siessen Párisba, és másnap éjféltől Stanley ott áll ura és barátja előtt és öt perczig tartott értekezés után az erőlyes utazó utban van Zanzibar felé. Bennett csak annyit mondott neki: „Keresse Livingstone-t, vigyen neki segítséget, itt van 10000 font sterling, és ha több pénzt akar, vigyen még egyszer eny nyit.”

Stanley aztán az aschantik elleni expedíciót kísérte s a hadjárat bevégeztével Londonban telepedett le. Mialatt itt „Kumassie és Magdala” című műven dolgozott és terveket készített Afrika kikutatásához, egy napon belép a Daily Telegraph” irodájába. A szerkesztők egy-kével épen hírlapi vállalatokról beszélgettem, — mondja Stanley érintett művében — midőn a lap tulajdonosa a szobába lép. Livingstone-ról volt szó és a feladatokról, melyeket ő megoldatlanul hagyott. Valamelyik észrevételemre a lap tulajdonos így szól hozzám:

— Képes lenne ön az ő művét befejezni, volna kedve hozzá? És mi volna még a tenni való?

En így válaszoltam: — A Tanganica tó forrása még nincs felfedezve. A Victoria tórol — a Speeko által készített felzárkóztól eltekintve — ugyszólván mit se tudunk, nem tudjuk, egy vagy több tóból áll-e, és ép ezért a Nilus forrásait sem ismerjük meg.

— És azt hiszi, hogy ön mindent kifürkészhetne, ha megbiznók e teendőkkél?

— A mig élek, legalább vala mit elérek. De ha tovább élek, mint a menynyi időre szükségem lenne, hogy az egész művet befejezhessem, akkor minden meglesz.

Most még Bennett beleegyezésére volt szükség, mivel Stanley még mindég öszszeköttetésben állott, de midőn az atlanti ocean alatti távirón megjött a lakonikus válasz: „Igen — Bennett”, utazónk a londoni „Daily Telegraph” és a „New-York Herald” költségein megkezdhetette előkészületeit, melyek sikeres befejeztével a jelenkor legkiválóbb és legtöbb dícsőséget aratott kutatójává lett.

(Folytat.köv.)

megteremtője József-rend rendeztetett.

Koesik volt Zeyk K orsz. képviselő tanácsos és vaszeki elnök vábbá Mósél zsel-rend lo Cseugeri pa A nap mele a varatlanul szép idő ke

Taracz nehány szaz veggel és k sorokban, kal a róm. tatvan, nem nepelt bány teoplomban

Fülei telhetsége n veti szent l szep eszmo s ugyanezal mukedvelo tassal muko a szerencse eneket hall latas, mely

A szt oda vitt ka szentelte, banyaszok iskola epul el, zold po polgari un mlta ekes Juchó Fer a közügyek a lovag-ke szavakkal elő és a ba ben kitund rola fel az tetett bány kolak, egy nyörü liget a nép jóll közlése ált nepelye ké felsorolá a sével végz lamát zen melyért ő

Mos körebe, k és köszön A b fejeztük b lyet a há kész és E tői tettek

Ebbé folyton ép pedig a g szenvedő és hasznó ily derék

ama meg hetetlen meg egy Vá ségével

Mi lakosa v felállítás bizottság leges, s és kerek meg. Ez közt a r szönyeg hat mos apadt a gyógysz Ez a té van egy E lakója v csak eg szertár zonsége azért, n elég vá hogy v a muta sem vo kelljen gyakrat

H mert e látja M

megteremtőjének, Ó Felsége által adományozott Ferencz József-rend lovagkeresztjével való feldíszítése alkalmából rendeztetett.

Kocsik hosszu sora hozta a vendégeket, kik között volt Zeyk Károly főispán ő mltga, báró Kemény Géza orsz. képviselő, Zeyk Gábor birtokos, Gáspár János kir. tanácsos és tanfelügyelő, a megyei alispán, főjegyző, árvaszéki elnök, számos megyei birtokos és tisztviselő; továbbá Mésel Antal nyug. bányatanácsos és a Ferencz József-rend lovagja, Schweitzer deáknaik, Balás tordai, Csengeri parajdi, Kremniezki vizaknai bánya főnökök. — A nap meleg sugarainak hatása alatt mihamarabb eltűnt a varatlanul hullott hó fehér takarója s az ünnepélynek szép idő kedvezett.

Taraczk lövések jelzik az ünnepély kezdetét, mire néhány száz bányász, többnyire bányász öltönyben, főveggel és karkötővel, vonult tisztjeik vezetése alatt páros sorokban, élükön riadó zenével és lengő lobogókkal a róm. kath. egyház elé, hol szép csendesen felállítattak, nem sokára jött a vendégek díszes serege az ünnepelt bányatanácsossal s az igen tiszta és csinos kis templomban helyet foglaltak.

Fülei Lajos róm. kath. lelkész, kinek jeles költői tehetsége már szélesebb körben ismeretes, tartá a huszveti szent beszédet, még pedig valódi szónoki hévvel és szép eszmemenettel, tejtetve a lélek halhatatlanságát, s ugyancsak ő tartá a szent misét is, mely alatt több működvelő szép zenész és énekes valóban meglepő hatással működött közre. Azok előtt, kiknek először jutott a szerenese Juchóné szül. Mésel Sarolta urhölgy kitűnő énekét hallani, bizonyára feledhetetlen lesz a meglepő hatás, mely a mily váratlan, ép oly tiszta élvezet nyújtott.

A szt. mise után, midőn a lelkész a beszételekre oda vitt kalácsok, tojások, sonkák stb. tömegét is be-szentelte, az állami iskola térs udvarára vonultunk, hol a bányások és a zenekar már sorban felállítva voltak. Az iskola épület előtt, melynek ablakait a hölgyek foglalták el, zöld posztóval bevont asztal állott, s itt folyt le a nap polgári ünnepélyének egy része következőleg. Főispán ő mltga ékes beszédben kifejtve azon érdemeit, melyeket Juchó Ferencz bányanagy ur a bányászat fejlesztése és a közigyűk körül szerzett. — Eljenzsek között nyujtá át a lovag-kereszt és diplomát, mit a bányatanácsos meleg szavakkal köszönt meg. Ezután Fülei lelkész ur lépett elő és a bányász polgártársakhoz intézett alkalmi beszéd-ben kitűnő ékesszólással és valóban nagy hatás közt sorolá fel azon érdemeit, melyeket az éppen most kitűn-tetett bányatanácsos ur a sóbányászat felvirágoztatása, is-kolák, egyházak támogatására, fűrdők, gőzmalom, győ-nyörű liget, vízvezeték, világítás stb. létesítése s általában a nép jólétének és az állami jövedelmek forrásának esz-közlése által szerzett; kifejté, hogy e megütszeltetes ün-nepélye közörmű ünnepe rájuk, s midőn szónoki hévvel felsorolá a bányász kötelességeit is. Ó Felségének életé-sével végzé beszédét, mire a zenekar a „Hymnus” dal-lamat zengé. — Valóban oly ünnepi szónoklatot hallánk, melyért öszintén lehetett a derék lelkész üdvözölni.

Most azután toltult mindenki az ünnepelt férfi körébe, ki szokott szíves, barátságos modorában fogadá és köszönté tisztelőinek üdvözlöt.

A bányatanácsos ur által adott díszes banquettel fejeztük be az ünnepélyt kitűnő vidám hangulatban, melyet a házi gazda, Csató alispán s különösen Fülei lel-kész és Balás bányafőnök elmes és humoros felköszön-tői tettek valóban derültté.

Ebéd után a társulat több tagja megtekintette a folyton épülő és szépülő Ujvár egyes részeit, különösen pedig a gőztürdő mellett épülő uszodát, melylyel ugy a szenvedő emberiségnek, mint a testedzés barátainak új és hasznos szolgálatot tett a bányatanácsos ur. — Sok ily derék férfit adjon Isten a magyar hazának!

B.

VIDÉKI LEVÉL.

Abrudbánya, 1882. ápril 10-én.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Hivatkozva beesse lapjának legutolsó számában tett ama megjegyzésére, hogy bármily ügyre nézve nélkülöz-hetetlennek tartja a tisztázást és az igazság kiderítését: még egyszer s e tárgyban utoljára kérem levelem közlését.

Városunkban egy második gyógyszer-tár szükség-ségével a dolog következőleg áll.

Midőn ezelőtt több évvel, a mikor még 4000-nyi lakósa volt Abrudbányának, egy második gyógyszer-tár felállítására V. ur engedélyt kért; a város egészségügyi bizottsága határozottan oda véleményezett, hogy ez fölös-leges, sőt a meglevőnek fennállhatását is veszélyeztetné, és kérelmező e győgytárt mind e mai napig nem is kapta meg. Ezen vélemény is V. ur kérelmére vonatkozó iratok közt a megyénél van s a közgyűlésen, midőn e tárgy szónyergre kerül, szintén megtekinthető. Miért kellene te-hát most egy második gyógyszer-tár, midőn azóta 2800-ra apadt a lakósa és a szomszédos Topánfalván azóta gyógyszer-tár állítottatott fel és ez látja el a havasi vidéket? Ez a tény a mellett bizonyít, hogy most még kevésbé van egy második gyógyszer-tárra Abrudon szükség.

Elismerte M. ur is, hogy városunknak csak 2800 lakója van. Tud-e már most az egész hazában arra csak egy példát is, hogy ily kis városban két győgy-szer-tár legyen, bár aránylag gazdagabb és miveltebb kö-zönsege legyen is? Nem tudhat, mert nincs, és nincs azért, mert nem szükséges és nem azért, hogy ne volna elég vállalkozó gyógyszerész. És mikor tapasztalta M. ur, hogy városunk egyetlen gyógyszer-tára meg ne felelt volna a mutakozó szükségletnek? Bizonyára soha, még arra sem volt soha szükség, hogy a személyzetet szaporítani kelljen, és a topánfalvi gyógyszer-tár működése óta igen gyakran semmi dolga sincs a miénknek.

Ha tehát csak azért állítunk fel egy gyógyszer-tárt, mert ez által — bár szükség nincs reá — a város javát látja M. ur előmozdítva, miért nem küzd a mellett, hogy

mindkét kérelmezőnek adják meg a jogot, hogy boldo-gítsuk városunkat annál nagyobb mértékben? M. ur így is azon hitben látszik lenni, hogy a patika olyan mint a trafik vagy szatócsbolt, hogy hatra-vakra minden utca-szögleten legyen egy.

Vagy az bántja M. ur honboldogító szívet, hogy a vidéken nincs elég gyógyszer-tár? A mint még említém, az 1/4. arányra eső Topánfalván néhány év óta győgytár van s az M. ur havasi vidéket az látja el, lévén ott egy-uttal két orvos is. Az 1 óra járásra eső Verespatakon igen jó hírű patika van és két orvos hozzá, a hová ép ugy jár a szomszédos Abrudfalva, Korna és Buesum népe, mint Abrudbányára. A más irányban legközelebb eső Brád községében egy új győgytár felállítását legközelebb-ről szavazta meg az illető megye közgyűlése. Ismét más irányban Zalatnán igen jó karban tartott gyógyszer-tár van. A városunkkal legközelebből szomszédos Abrudfalva képviselő testületében legközelebb folyt a vita gyógyszer-tár felállítására iránt és határozatba ment, hogy kérni fog-ják a gyógyszer-tárt és miután 4594 lakósa van, inkább is kaphat egyet, mint városunk 2800 lakósaival kettőt. — bár amarra sincs semmi szükség a városunkban levő egyetlen régi mellett. És Buesumnak újonnan megválasz-tott orvostudora van, a ki bizony állomását elfoglalva elég ügyes és tanult arra nézve, hogy saját rendelkezései köz-i győgytárban el is készítse.

Hol van hát édes M. ur az a 20,000 ember, a ki csupán az egyetlen abrudbányai gyógyszer-tárra van utalva? A holóban?

Vidékünk a lehető legjobban el van látva győgytár-akkal, jobban bizonyára egy vidék sincs, de ha M. ur-nak ez még sem volna elégséges, hát ide, t. i. a vidékre vesse boldogító szemeit s ide igérjen valakinek gyógyszer-tárt és akkor teljesíteni is fogja legszentebb polgári köte-lességét.

Tehát csak bizzuk az ügyet a megyei közgyűlés ítélete alá.

Még csak egy pár szót. A közönség jól felfogott érdeke, annak szíven hordozása, legszentebb polgári kö-telesség teljesítése, önzetlen működés, ezek igazán szép fraízisok és jó vastag köpenyt képezhetnek magán érde-kek eltakarására, de jelen esetben nem elég vastagot a tiszta igazság agyonfojtására. S bármennyire ismeretes is M. urnak önmaga által szerényen megdicsért neve me-gyénk vezérferfiái előtt s bármennyire elterjedt is leve-lői híre, (kár, hogy nincs Dr. is neve előtt, én nem irigyelném) azért és épen azért nem volt férifhoz illő dolog, incognito gázolni más ember karakterében, és máskori írka-firkánál vegye tekintetbe, hogy sokan lehet-nek az ő meggyőződése ellen, kik előtt nem csak az a kérdés, hogy mi van írva, hanem az is, hogy ki írta.

Végre kijelentem, hogy M. urral többé e tárgyban nem vitázom, legyen meg neki irodalmi működése terén az a gyönyörűsége, hogy egy tisztán közegészségügyi kérdésben az orvos visszavonul s átengedi a tért a kor-tes papnak.

Dr. Nagy Károly.

CSARNOK.

Montesquieu egykor egy olyan halottat nézett. a melyiknek areza mosolygott.

„Mi felett mosolyoghat ez a halott?” kérde valaki. „Az élők felett!” — felelé a bölcsész.

Lafontaine-t neje egykor íróasztalánál írva ta-lálta. A nő kérdésére azt válaszolta, hogy nagyon szo-moru helyzetbe bonyolította hősét.

„Ajándékozod meg imádottjával!” — szolt elérze-nyülve a könyekre fakadt nő.

„Ah, — válaszolt zokogva Lafontaine — azt nem tehetem, hisz még csak az első kötetnél vagyok.”

Bizonyos katonatiszt, kit igen kellemes izennel küldtek az udvarhoz, a Szt. Lajos lovagkeresztjeért ese-dezett. —

„De ön még igen fiatal!” jegyzé meg XIV. Lajos. „Sire! — válaszolt a bátor tiszt — azon ezredben, melyben én szolgálok, az emberek igen rövid ideig élnek.”

Dr. Luther Márton azt szokta mondani: ha nem köleszők, neheztelnek, ha köleszőn adok, nem fizetik vissza, — mégis jobb az első harag, mint ha a pénzt is, barátot is elveszitem.

Egy vegyész, ki X. Leo pápának ajánlotta azon munkáját, melyben az aranycsinálás mesterségével dice-kedett s melyért jelentékeny ajándékot várt, egy nagy, de üres erszényt kapott a papától, e szavakkal: „Miután aranyokat ugy is tud csinálni, oly helyre is lesz szük-sége, hol azokat őrizhesse.”

Lessing azt állítá, hogy sok ember azért olvas, hogy ne keljen gondolkodnia.

Midőn Lessing bizonyos vendéglőben ült és írt, a vendéglős hozzá lépett s kiletét kérdezé. Lessing szo-rzalmasan irt tovább a nélkül, hogy válaszolt volna.

Erre a vendéglős közelebb ment, az író vállán ke-resztül az írásra tekintett s nyersen kérdezé:

„Kicsoda az ur, tudni akarom?”

Lessing a kérdező felé fordult s egész komolyság-gal válaszolt:

„Én Lukács evangelista vagyok.”

Tudvalevőleg Lukács háta mögé ökröt szoktak festeni.

Stanley H. M. Utazásom Közép-Afrikában ezimű műből megjelent és beküldetett a 2. 3. füzet. Egyik kö-zelebbi számmunkban részletesebben megemlékeztünk volt e nagyszerű vállalatról, de nem mulaszthatjuk el ismétletlen figyelmeztetni t. olvasóinkat e derék vállalatra, mely hi-va van irodalmunkban a nép- és földisme fontos szak felvirágoztatására. Az egész mű finom s a fokozott reme-nyeket is teljesen kielégítő kiállításban 150—200 remek-kivitelű fametszettel s az egész utazás átnézeti térképével jelen meg körülbelül 30—32 füzetben. Egy-egy füzet ára 30 kr.; — egész évre 8 frt, fél évre 4 frt. Kiadják a Ré-vai Testvérek Budapesten. — E helyütt egyszersmind ujjolag utaljuk t. olvasóinkat e számban levő tárcza-rovatunkra.

A párizsi köleszőnösen segélyző magyar egylet **évi jelentése** az 1881-ik évről. — Az alelnök megnyitó be-szède után, következik a titkári jelentés. Az egyesület vagyoni kimutatásából megemlítjük, hogy a múlt évi több-lett 1551 franc. Az egyleti pénztár összes vagyona 17941 frank, 5 cent; a betegsegélyző pénztáré 6816.40; a men-házé 21.683 fr. 95 cent. — A könyvtári jelentés szerint jelenleg a könyvtárban összesen 1741 kötet van. Az egyleti tagok száma, belészámítva a tisztviselőket és bizott-mányi tagokat, összesen 185. — Örökös elnök Zichy Mihály. — Szívünkkel öhajtuk, hogy az egyesület folyton tovább haladhasson a virágozás útján.

„Magyar háziasszony” háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapból kaptunk mutatványszámot. E lap, mint a felhívás mondja — „feladatát tüzte ki, hogy megismertesse a háziasszonyokkal azt a módot: hogyan lehet kis eszközökkel is nagy eredményeket elérni, vagyis: hogyan lehet olcsóbban, de azért mégis több könyvelem-mel és jobban élni, mint a hogy ez valóban történik. De nem csupán a háztartásban való anyagi előnyöket, hanem általában a nőnek, mint a háziasszonynak szellemi, er-kölesi érdekeit, sőt ezeket még nagyobb mértékben e lap szem előtt fogja tartani.” Szerkeszti Beke A.; előfizési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal: V. ker. főút 5. sz. — A beküldött szám tartalma: A nőegyletek munkaköre, írta György Ala-dár. — Resurrexit. — Szükséges tudnivalók a háztartás körül. — A szolgálati viszony, írta dr. Scheff László. — Az élvezeti szerekről, írta Vécsey Olga. — Irodalmi level. — Zene. — Étlap ápril hó második hetére. — Háztartás és gazdaság. stb. Tárcza: Beh meszse van, írta Reviczky Gyula. Mikor a lakást nézik, írta Don Diego.

Új lapból kaptunk mutatványszámot Budapestről. A lap czime: „Katholikus Család.” katolikus vallási, társadalmi, közművelődési és gazdasági képes hetilap. Felelős szerkesztő Viszoly István. A „Szózat”-ból, mely előfizetési felhívásul szolgál, ide iktatunk egy pár részle-tet. A „Katholikus Család” azt a nemes, azt a magasztos célt lobogtatja zászlóján, hogy a családok és egyesek, a gazdagok és szegények, az öregek és ifjak kezében öszinte, igaz „Kalanuz” leszen, mely mindég csak a jónak, az igaznak, üdvösnek követésére fog lelkesíteni, buzdító sza-vakkal, fényes, magasztos példákkal, a józan ész tanácsai-val. — A Kath. Csal. érdekes, eleven közleményeket fog hozni mindenről, a mi nevezetes történik. Ma megnevet-terjeszti a világhosszút és e mellé azt is megteszi, hogy a ki azt olvassa, az unatkozni nem fog. Ezen kívül szép jutalomképeket ad. Végül minden száz előfizető szá-mára egy Tiszaszabályozási sorsjegynek nyere-ményét biztosítja; ezzel családi pénzalap nyeresére nyujt kilátást. Ara egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyed-évre 1 ft 50 kr. A mutatványszám tnylómó része szép-irodalmi, van politikai rész, hírek stb. — Kiadóhivatal VII. dohány-utca 10. sz.

„A Budapesti Munkácsy ünnepélyekhez” Ma-gyar Rhapsodia zongorára szerzé: Liszt Ferencz. Ara 1 frt 50 kr. — Kiadja: Táborosky és Parsch Budapesten. A t. cz. zeneközönség a fentebbi ezimen egy kiváló mű-beesü zenemű birtokába jut. Liszt Ferencz ezelőtt mint-egy 30 évvel írta, és tette közé egymásután 15 magyar Rhapsodiáját, melyek már az egész művelt világon isme-retetek és elvannak terjedve. A szóban forgó mű, folyta-tása azoknak, s így könnyen érthető, miszerint annak megjelenése iránt az egész zenevilág a legnagyobb érde-kel viseltetik.

VEGYES HIREK.

— **Az egyházi zene és énekkar** megalakulása és sikeres első fellépése alkalmából ünnep első napján Jávorszky Máté köztisztvisletben álló r. kath. lelkész dísz-ebédet, illetőleg villásreggelt adott, melyre a kar tagjai s ezek családjai voltak hivatalosak. Ugyanazon alkalommal a kar buzgó elnöke Navratil György kir. adófelügyelő a tagokat igen csinos emléklappal lepte meg, mely izletes kiállítás emléklapból állott. Az emléklap tartalma egy hangulatos alkalmi költemény s a tagok névsora.

— **Tűzoltó egyletünk parancsnoksága** e hó 14-én tartott gyűlésében több üdvös intézkedéés iránt hozott határozatot. elhatározván egy új találmányu lég-szesz (mata fúgos) fecskendőnek, két drb. vízhorodó kere-kekre alkalmazott vasdobogból készült kádnak sürgös be-szerzését. Elhatározottat továbbá, hogy jövőre a tűzvész esetében a helyszínen a parancsnok felállási helye egy hosszu poznára feltűzött színes lámpával jelöltessék meg a működők biztos tájékozása végett. A gyakorlatok meg-kezdése f. hó 23-ára tűzetett ki.

— **Tűz.** F. hó 11-én, ünnep harmadnapján éjji 1/2 12 órakor tüzi láрма verte föl városunk lakóit. A Thoroczky Sándor varezagás-uteza házastelkén levő geren-dákból épült magtár lángban állott. Derék tűzoltóink ugyancsak buzgólkodtak s így az égő épület körüli kerítések és apróbb faépületek nagy gyorsasággal leszedve

és eltakarítva lettek, azonban a tűz oltására és a szomszédos — kizárólag — zsendelyvel fedett épületek feckszédésére még is későre került sor jöllehet két nagy és két kis szivattyú állott rendelkezésre. Hogy mégis későre lehetett a szivattyukat működésbe hozni, annak okai a következők: 1. A kutaknak a tüztől távolsága. 2. kizárólag tüztűzoltásra szolgáló s e végett rendszeresített fogathíánya és a magánfogatoknak hagyományos-késedelmeisége, 3. a tűz köré egybegyűlt nagy közönség majdnem kivétel nélküli részvétlensége, illetőleg tétlensége. 4. alkalmas és emberi erővel könnyen kezelhető, járműre alkalmazott vízfordó edények nem léte. Mindezeknél fogva kívánatos, hogy a közutak száma szaporíttassék; kívánatos továbbá, hogy miután városunknak az utóbbi időkben rendkívül igénybe vett pénzarára ez idő szerint nem terhelhető költséges fogat tartással legalább azon régebbi hatósági intézkedés elevenítésék fel, mely szerint a tűzoltásnál legelőször megjelenő lófogathoz tulajdonosa 5 frt jutalomban részesül, de másfelől a fogat tulajdonosok minden tüzeset alkalmával reászoríttassanak — szükség esetében, — hogy lóvaikat rendelkezésre bocsássák. Kívánatos végül, hogy a közönség minden egyes tüzoltónak lépten nyomon tele torokkal adni szokott felesleges tanácsok osztogatása helyett a szivattyú kezelés és esetleg vízfordásban segítőkészség az osztásnál. Vízfordásra való edények, jelesen kerékre alkalmazott vaspléből készült kádak beszerzése iránt tüzoltóegyletünk már intézkedett.

— **Nagy tűzvész Vizaknán.** Szomorú esetről értesitem e b. lapok olvasóit. Városunkban tegnap (12-én) délután 2 órakor — valószínűleg vigyázatlaniságból — tűz ütött ki. A napok óta uralgó szél épen akkor dühöngött legkeményebben, s záporosként röpitette az égő zsaratnokokat végig az ugynevezet hosszu utcán, melynek alsó felében 28 gazdára sujtott le az iszonyú csapás. Rövid óra alatt lángban állt 38 épület, s ezekből 11 lakház és 27 csűr, istálló stb ma már csak volt. Menteni az irtózatot viharban és átláthatlan füstben nem lehetett. E szerencsétlenek nagy részének a szó teljes értelmében mindene oda lett. Vannak, kiknek a rajtuk levő ruhán kívül semmije sem maradt. Biztosítva — fájdalom! — csak 7 egyén épületei voltak. Emberélet nem esett áldozatul. A kár mennyisége 20 ezer forint. Gyors segílyt kérünk e szerencsétlen családok számára! melyeknek fejei a legjobb igyekezetű, szorgalmas magyar földművesek, segílyt egyesektől, azt a megyei hatóságtól, mely által megyénk közséjei adakozásra lennének sürgősen felszólítandók! Az adományokat a helybeli városi tanács veszi át. Isten nevében könyörüljetekek!! tartások szem előtt, hogy „kétszeresen ad, ki gyorsan ad.“

— **Figyelmeztetés.** Lapunk mult számában jelzett vásár engedélyezés ügyében tanácsunk által f. hó 4-én 1117 sz. a. kibocsátot hirdetés szerint a földművelés, ipar és keresk. m. kir. miniszter engedélyezte, hogy N.-Enyeden jövőre évenként augusztus hó 19-én egy negyedik (új) országos vásár tartassék és hogy az eddig a pünkösdi ünnepeket közvetlenül megelőző hétfőn tartani szokott országos vásár állandóan május hó 8-ára helyezessék át. A hirdetés szerint az áthelyezett és az engedélyezett új vásár már ez évben az irt napokon fog megtartani.

— **Időjárásunkban** nem mutatkozik javulás. A hévmérő reggelenként e hét folytában is gyakran jelzett fagyot. Jelesen 9-én éjjel két ujnyi vastagságu hó esvén a légmérséklet 0°-ra, 11-én reggel 1°-ra és 12-én ismét 0°-ra szállott. — Az időjárás e hó közepétől kezdve az általános időjelzési adatok szerint követező. Április 14-től 18-ig előreláthatólag igen viharos idő lesz zivatarokkal s ha ez az időszak tartós déli széllel kezdődik, úgy sok csapadék várható. Gyors déli zivatarok rövid esőzéseket rövid tartamu derüléssel, felváltva időznek elő. 18-án tul a hó végeig általában esendes idő helyi zivatarokkal van kilátásban. A mi környékünket közelebről illeti, e részben a főlebbi adatok csak megszorított értelemben veendő; anynyi azonban tényként állítható, hogy az időjárás általában hűvös és viharos jellegű lesz.

— **A vereskereszt-egylet** által f. hó 11-én Gy. Fehérvárt rendezett közvacsora fényesen sikerült. A társadalom minden osztálya képviselve volt s minden jelen volt teljes meglegedéssel távozott. A brutto-jövedelem meghaladja a 700 frtot, melyben legfőbb érdemük a kedves pinceszórnőknek volt, kik szép szemeikkel, behizelgő modorukkal elesábitottak mindenkit.

— **Körjegyzői vizsgát tettek** Czvek Róbert és Pallos Árpád f. hó 8-án és Leonhardt A. f. hó 14-én. A vizsgálati oklevél mindnyájoknak kiadott.

— **A bécsi méhkiállítás,** melyet a királyné védnöksége alatt a méhész-egylet rendez, e hó közepeig tart. Különböző fajú eleven méhek, a méz productumok minden faja, nyers viaszok, gépek, méhkosarak, köpük, modellek, különböző berendezési czikkek, végül az ezekre vonatkozó irodalmi termékek állítják ki.

— **Tamásy József,** ki mióta megvált a népszínházról, leginkább vidéken vendégszerelt, igen fényes ajánlatot kapott egy impressariótól, hogy a nyárára Amerikába menjen s ott különböző hangversenyeken magyar népdalokat énekeljen.

— **Nemzetközi műparkiállítás** lesz Párizsban, melynek tárgyai: szövetek, papiros és fa feldolgozásából eredő tárgyak. A kiállítást ez év augusztus 1-én nyitják meg s tartama november 15-éig terjed.

— **Óriási lap.** A „New-York Herald“ márcz. 12-iki száma 28 oldalon jelent meg, összesen 168 hasábról. 127 hasábról csupa hirdetés van. Összesen körülbelől 4000. A többi 61 hasáb a világ minden részéből érkezett hírekkel van telve. E lapon 120 szedő dolgozott. S minthogy minden hasábról 30,000 betű van, az egész lapba mintegy öt millió betűt kellett szedniök. Mind a 28 oldalt 14-szer stereotipálják. Egy cliché 40 font, az egész lap összes cliché 15,680 font súlylyal bírnak. A „Herald“ naponként átlag 150,000 példányban jelenik meg, különös esetek alkalmával, minő volt például az 1881. nov. 3-iki elnökválasztás, a példányok száma meghaladja a 200 ezeret.

— **Orosz önkényes csapatot** szerveztek Odeszszában s már indulni készült a hercegovinai lázadók segítségére, de a pétervári kormány megiltotta a kalandorok elutazását.

— **Eisemann** consul, ki Berlinben a legnagyobb szeszgyárak egyikének tulajdonosa, — mint az „I. U. K.“ írja — általa feltalált oly eljárásra nyert szabadalmat, melynél fogva a spirituszt villamos kezeléssel tisztítja.

— **München** város községtanácsa a felekezeti nélküli iskolák megszüntetését elhatározta.

— **Németország és a Vatikán** közt a békekötés megkötöttnek tekinthető. A hosszu kulturhárcz tehát ez által véget ért, az öreg Bismarck vastermészete tíz év után meglágyult.

— **Sarah Bernhardt** a jeles francia színésznő — hir szerint — nül ment Daria színészhöz, ki vele legutóbb Budapesten is együtt szerepelt. A művésznő legutóbb az olasz rendőrség negyven líra bírságra ítélte el azért, mert a Valleszínháznál egy este több jegyet adott el az ő előadására, mint a menyinyi hely van a nézőtérben.

— **A bécsi Ringszínház** helyén ő felsége által alapított menedékház tervrajzát, melyet Schmidt építész készített, ő felsége nem régiben hagyta jóvá. A munkálatokat valószínűleg már június hóban meg fogják kezdeni.

— **Schliemann Henrik,** a híres trójai ásató mostanában újölag Hiszarlikban rendez ásátásokat.

— **A brazíliai császár** „1900“ czimmel furesa röpiratot irt, melyben részletesen megjósolja, mikép fogja Németország végkép önkre tenni Franciaországot aunek-tálni Belgiumot és Hollandot, míg Franciaország apró, szabad államokra fog szakadozni.

A járomtörés ellen. A tavaszi megfeszített erős munkánál gyakran elő szokott jöni a járomtörés, minek elkerülése vagyis elejétvése czéljából legcélszerűbb az ökrök nyakát a tavaszi munka megkezdésekor 10—14 napig esténként olomezet-keverékkel, illetőleg higitott olomezettel — 1 részt véve 4 rész vízhez — bekenni s azt nyáron át hetenkint egyszer ismételni. E szert igen jó sikerrel lehet használni a már előállott járomtörés begyógyítására is, ha azzal a seb tisztán tartása mellett naponta 4—5-ször bekenjük a sebeket. Pár nap alatt a baj biztosan elmúlik.

Az állatokat a fejlődés első szakában gazdagon kell táplálni. Erre vonatkozólag Németország egyik legjelesebb állattenyésztője a következőleg nyilatkozik: „Minden figyelmes állattenyésztő előtt ismeretes dolog, hogy az állatoknál a test kifejlődése aránylag az élet első szakában legerősebb, mely kifejlődést gazdagabb s okzerőbb takarmányozás által még nagy mérvben lehet fokozni. Azonban e kifejlődést bizonyos fokig egyoldalunak lehet mondani, a menyinyiben a fiatal állatoknál a kifejlődés első szakában alkalmazzott nagyobb mérvű takarmányozás főleg a törzs erősebb kifejlődésére, tehát a legkivánatosabb módon hat, vagyis az állatok fiatal korban való gazdag és okzerű takarmányozása által bizonyos mérvig mély testű, rövid lábú állatokat vagyunk képesek előállítani.“ Ennél meggyőzőbb okokkal a fiatal állatok gazdag takarmányozásának hasznát, előnyét, de egyszerűsmind fontosságát is támogatni alig lehet.

Szerkesztői üzenetek.
A. Cs. Á. Kolozsvár. Szives közreműködéséért fogadjuk köszönetünket.
G. J. Kolozsvár. Az ígért czikkekből kérünk mielőbb.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén 1882. ápril 12.

4% Magyar aranyjárdék	88.50
Magyar vasúti kölesön	134.25
Magyar kel. vasúti államköt. I. kibocsátás	90.25
Magyar kel. vasúti államköt. II. kibocsátás	109.75
Magyar kel. vasúti államköt. III. kibocsátás	95.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	96.25
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény	96.25
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény záradékkal	94.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	96.00
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94. —
Magyar szőlődezsmaiváltási kötvény	98. —
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölesön	118. —
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	107.25
Osztrák járadék papírban	66.75
Osztrák járadék ezüstben	77.75
Osztrák járadék aranyban	93.75
1860-ki államsorsjegyek	129.75
Osztrák-magyar bankrészevény	812. —
Magyar hitelbank-részevény	221.50
Osztrák hitelintézet-részevény	298. —
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.52
20frankos arany (Napoleon'd'or)	9.50
Német birodalmi márka	58.70

Nyomatott Pollák Mórnál Nagy-Enyeden

PIACZI ÁRAK.

Április hó	N.-Enyed 13-an		Balázsfalva 13-an		Tóvis 12-én		Abrudbánya 10-én	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Buza	legszébb	9 50	7 75	9 00	10 00			
	közepes	8 50	—	7 00	8 00			
Rozs	legszébb	5 75	5 00	7 00	—			
	közepes	5 25	—	5 00	—			
Árpa	legszébb	— 00	4 20	— 00	—			
	közepes	— 00	— 00	— 00	—			
Zab	legszébb	4 20	3 00	4 00	2 75			
	közepes	3 90	—	— 00	—			
Törökbuza	4 25	4 00	4 50	5 75				
Fuszulyka	—	—	—	—				
Burgonya	—	—	—	—				
1 Kilo marhabús	—	44	40	40	—	—	—	

Felelős szerkesztő: Dr. Boros Gábor.
Kiadó-tulajdonos: Pollák Mór.

László József
butor- és szobafestő
NAGY-ENYEDEN

ajánlkozik mindennemű, e szakmába vágó munkák pontos és izléses elkészítésére
a legjutányosabb árak mellett.
Lakása: Benovits Hermannál.

Van szerencsem a t. helyi és vidéki birtokos urakat tisztelettel figyelmeztetni hogy a legkönynyebben járó és e vidéken általános tet-szésben részesült

perge ekéimet,

melyeket miután ez idén nagy menyinyiséget szerestem ő bébelük, míg a készlet tart az alábbi feltűnto béso áronak árusíthatom el u. m.

1 drb. szilárdan készűit eke 4-es sz. ára 9 frt 50 kr
1 „ ugyanez 3-as „ 11 frt 50 kr

Mindezen ekék fataligára is alkalmazhatók. Ajánlom továbbá mindennemű gazdasági czikke-imet, **kitűnő szőlőkapaimat, vas láncos pattingókat, három ormós jó erős ásóimat, a legjobb szőlő- és hernyózó ollókat.**

Luczerna löhere, rétek javítására használt **fűmag-vegyűlet,** bizony hűnem kórozó répa nálam folyton nagy készletben kapható. A magvak csiraképesége meg van próbálva, bármelyiket biztosan ajánlhatom.

Minél számosabb látogatásért esd

Bisztritsány Lajos.

400 évnél tovább fennálló, legjobb, felülmulhatatlan h a j n ö v e s z t ő - s z e r .

A fejhalnak fontartására és növénynek elmozdítására nincs jobb mint a minden világrészben oly ismert és híressé lett orosz tokiányek által megvizsgált, a legfényesebb és esodhatatlant eredmények által koronázott, ó es. kir. apostoli Felsége I. Ferencz József Ausztria császára és Magyar s Csehország királya által az összes es. kir. államok és a magyar keromországok egész területére kizárólagos es. kir. szabadalommal, illetőleg páttenssel ellátott

családierő-kenőcs,

melynek rendes használatát által még a fej legköszöbb részét is hajdissákká lesznék, szűrés és vörös haj sötét színt nyernék, a hajjalajt erősíti, a korpakeződés minden nemét urbány nap mulva egészen eltávolítja, a haj kihullását a leggyorsabban megállítja, a hajra teljesen megszünteti, a bajnak természetesen fényt ad, hullámokaku lesz és a legkésőbb, korig megőrzi azt a megszokottól.

Egy nagy tégegy, használati utasítással (több nyelven) postai székűldeéssel 1 frt 50 kr. o. c.

Fő székűldeési raktár nagyban, úgy egyes tégegyek illatszere, tulajdonos.

Fiala Alajos-nál,
Bécs, IX. Bezirk Waisenhausgasse Nr. 11.

a hova minden hírsélt ajánlatok a pénz készűldeése mellett indozendők és leggyorsabban teljesíttendők — Ismételadok igen jó számlákban részszűldekek és minden helybeli és vidéki lapban hírelettemek. Legfűnyomabb illat. Kiállítas elegans. Kértekek világszerte „családi erő-kenőcsöt“ követelni.

4-12

Szer
Piacz
a lap szel
mén
Kia
POLLÁK
hová a hi
bérme
Kéziratok

A h
osztrák
delegáció
külön me
ező ülése
Elnöki m
zik meg
letéről, n
zadás lev
továbbá,
zása függ
és pedig
nyok ve
trák es
A n
jos bíbor
sek is n
megnyitó
és fard
hadjárat
megnyitá
delegáció
a megsza
Eze
szavazás
mely ősz
dezésére
nában é
tésére le
ezer frt
gyarorsz
Mit
küldött
terjeszté
gyar de
tartott T
jesztést
férfiaink
szeg le
annexio
hatósan
ügymini